

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndc/13/2018
Identifikačné číslo spisu:	5118203936
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:5118203936.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa O. G., bývajúceho v P., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Chovanec, s.r.o., so sídlom v Žiline, V. Tvrdeho 17, IČO: 36 436 640 a druhého manžela O. G., trvale bytom v W., t. č. bývajúcej v T., zastúpenej Advokátskou kanceláriou HUTTA & PARTNERS s.r.o., so sídlom v Bratislave, Bezekova 3225/13, IČO: 51 284 871, o rozvod manželstva a o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 37 P 35/2018, v konaní o prikázanie veci inému súdu na konanie, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 37 P 35/2018 Okresnému súdu Bratislava II s a n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) predložil v zmysle § 39 ods. 3 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (účinného od 1. júla 2016, ďalej len „CSP“) na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) návrh druhého manžela na prikázanie veci inému súdu (Okresný súd Bratislava II) z dôvodu vhodnosti. Druhý manžel svoj návrh odôvodnil tým, že s maloletou dcérou F. žije už 6 rokov v T., kde navštevuje základnú školu a bude aj naďalej študovať. Taktiež uviedol, že na Okresnom súde Bratislava II prebieha pod sp. zn. 27 P 172/2017 konanie o úprave rodičovských práv a povinností, ktoré doteraz nie je právoplatne skončené, keďže sa v danej veci stále vedie dokazovanie ohľadne úpravy rodičovských práv a povinností, najmä k určení výšky vyživovacej povinnosti otca maloletej dcéry. Okresný súd Žilina bude musieť vykonať dokazovanie predovšetkým v T., z T. sa budú zabezpečovať listinné dôkazy vo veci a taktiež bude musieť cestovať z T. do W., hoci dlhé roky žije s maloletou dcérou F. v T.. Z uvedených dôvodov považuje za hospodárnejšie, rýchlejšie a p o skutkovej stránke za spoľahlivejšie a dôkladnejšie ak aj predmetnú vec posúdi Okresný súd Bratislava II.

2. Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k návrhu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti s návrhom nesúhlasil a uviedol, že na uvedený procesný postup nie sú splnené podmienky.

3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava II sa k návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti nevyjadril.

4. Konanie o rozvode manželstva sa od 1. júla 2016 spravuje ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku č. 161/2015 Z.z. (ďalej len „CMP“). Podľa § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak. To platí i pre návrh na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti.

5. Podľa § 39 ods. 2, 3 CSP možno na návrh ktorejkoľvek zo strán vec prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Žilina) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Bratislava II). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

6. Najvyšší súd príslušný rozhodnúť o tomto návrhu na prikázanie veci (§ 39 ods. 2 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh druhého manžela na prikázanie veci nie je dôvodný, a preto mu nebolo možné vyhovieť.

7. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu, a teda podmienky prikázania veci treba - ako výnimku - vykladať reštriktívne. Totižto, ak by príslušný súd prikázal vec inému súdu podľa § 39 ods. 2 CSP, hoci by pre takéto rozhodnutie tu neboli podmienky, porušil by tým ústavne zaručenú zásadu, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a že príslušnosť súdu ustanovuje zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania alebo jeho zrýchlenie (čo rovnako platí aj pre civilné mimosporové konania).

8. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôvody výnimočného charakteru. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie pomerov oboch sporových strán, pričom na pomery strany v spore, ktorá delegáciu navrhuje možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na protistranu. Podstatný význam má i stanovisko protistrany v spore. Pri tom všetkom treba mať na zreteli výnimočnosť inštitútu delegácie sporu.

9. Pri posudzovaní dôvodnosti návrhu vzal najvyšší súd na zreteľ predovšetkým to, že v danom prípade ide primárne o rozvod manželstva. Miestna príslušnosť v tejto veci sa riadi ustanoveniami CMP o osobitnej výlučnej miestnej príslušnosti, konkrétne § 92 CMP, podľa ktorého na konanie o rozvod manželstva je miestne príslušný súd, v ktorého obvode mali manželia posledné spoločné bydlisko, ak v obvode tohto súdu má bydlisko aspoň jeden z nich. Inak je miestne príslušný všeobecný súd toho manžela, ktorý návrh nepodal. Ak takto príslušnosť súdu nie je možné určiť, je príslušný všeobecný súd navrhovateľa. Ide teda o zákonom vyjadrenú zásadu, aby vec prejednal a rozhodol súd, v obvode ktorého mali manželia posledné spoločné bydlisko. Preto dôvodom na výnimku z tejto zásady na základe návrhu na delegáciu z dôvodu vhodnosti môžu byť len také okolnosti, ktoré celkom jednoznačne a zároveň v súlade s o zákonom a ústavným právom n a zákonného sudcu odôvodňujú vhodnosť prejednávania veci iným než príslušným súdom. Najvyšší súd taktiež poukazuje na skutočnosť, že s konaním o rozvod manželstva je obligatórne spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode (§ 100 CMP).

10. Druhý manžel odôvodňuje vhodnosť navrhovanej delegácie veci s poukazom na dlhodobý pobyt v Bratislave a vzdialenosť ku konajúcemu súdu od jeho bydliska. K čomu najvyšší súd uvádza, že dôvody delegácie síce môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú. Musia však svojou výnimočnosťou viesť k nepochybnému záveru, že delegáciou sporu na iný súd sa zabezpečí hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie sporu, čo v danom prípade preukázané nebolo. A druhým manželom uvádzané dôvody možno

eliminovať formou vykonania procesných úkonov dožiadaným súdom (§ 104 CSP), resp. zvolením si zástupcu, resp. advokáta v spore, čo druhý manžel aj urobil. Napokon aj druhým manželom uvádzaný dôvod veľkej vzdialenosti ku konajúcemu súdu od jeho bydliska je vnímaný len z pohľadu jeho bydliska bez zreteľa na bydlisko navrhovateľa a ani tento dôvod nevykazuje charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné návrhu vyhovieť. Vo všeobecnosti sú problémy tohto druhu [napríklad, že strana sporu (jej zástupca) nemá bydlisko (sídlo) v obvode miestne príslušného súdu alebo že musí za účelom dostavenia sa na súd prekonávať väčšie vzdialenosti, či vynaložiť vyššie výdavky] skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súdu.

11. Vzhľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP; návrhu preto nevyhovel.

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.